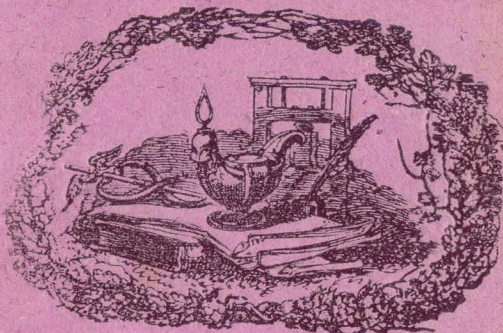


R
H-9555



3215

RA-9555

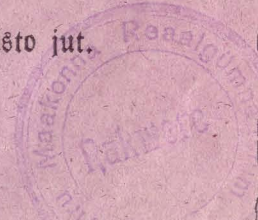
Aboni

üks karia pois

ja

Trou, temma saatja,
reiswad Eteri male.

Üks moisto jut.



R
628

Aboni
üks laria pois
ja

Iron, temma saatja,
reisiwad Eteri male.

Üks moisto jut.

Sassa telest ma teie ümber kirjotand
Aleksander Umbliä.



2248

Tartus.

Trükkitu H. Laakmanni kirjadega,





Der Druck ist unter der Bedingung erlaubt, daß die gesetzliche Zahl Exemplare der Censurcomität übergeben werde.

Dorpat, den 25. Septbr. 1841.

Censor Sahmen.

A-9555

Rahhel karja poisil kes wannal aéal
omma karjadega metsas ellasid, et siis meel
polnud ni kui nüüd meie pävil küllad ja
seiswad elloassemed, olli omma karjadest
ellades ka mitto kord pudust. Siis kui
need kaks wahhest omma karjadega kofko
juhtusid, olli neil ka mitto kord paljo nou-
piddamišt ja jutto-ajamišt. Üks nendest,
et ta kül waewast wiši ommas seisfuses
pidi ellama, olli siiski kauniste rahho;
agga sel teisel ollid ikka keisfuggused ihhal-
damisse ja noud ja ettewötmisses peas,
ni et teine ei joudnud iggaford sedda keif
ärä fulata, ei ka heafs kita.

Kui nüüd üksford se oumanoulinne
ja himmofas pois, jälle sured ettewötmis-
sed teisele ette juttustas, ja se rahholisem
pois seal jures paljo leidis ülleliga ollema,
alkas ta seford rohkem kui enne selle ülle
rätima, ja seda teisele selletama, et igga-
ford keige himmode-täitminne mitte polle

se õige õn, ja et ka kassinaaga peab rahho ollema; selle ülle sai teine pahhaseks, arwas tedda rummalaks, ja kinnites kindlaste, et ennam millalgi ei tahtnud temmaga teggemist olla, ei ka omma karja temmaga koffolasta.

Teisel, kes tedda selle poolt heaste tundis, olli selle ülle wägga halle meel, et ta temma head nou ni pahhas panni; agga weel enam affas ta omma süddant waewama, kui ta nüüd järrele mõtles, et pididi ommad eddespiddised ello päwad foggoniste üfsi ellama; sest sai temmale siis ni suur kurbtus, et ei teadnud mis pididi teggema.

Kui tedda nüüd jälle üksford need mõttet ni wägga waewasid, siis astus sel filmapilgul üks mees reisi ridis temma ette; se nähti weel üks noor mees ollema, temma palle olli kaetud ja üks taewa karwa sinnine mantel rippus temma õlgade peäl; temma nimmi olli Iron. Waikselt watas Iron se karjase Aboni peäle; wimaks ütles ta maddala healega: Waene noor mees! miks widad sa siin huluwas üksikus kofhas, kus sa nälja ja metsellajate ja se terwe lodud mailma wiikka holeks olled ärra antud?

Immetellemisega watas Aboni temma peäle ja ütles: Kuwäärt wõras! ütles mulle kuhho ma pean minnema? — minna ei tea jo ühtegi kofhta ilma peal kus minno foddowasse on, ehk kus mul sõbru olleks, kes mind mo häddast woiksid aidata. — Kui sa nou ja abbi minule tead, o siis hallasta minno peale! ja aita mind.

Iron. Kas sa polle weel millalgi middagi Eteri-kunningrigist kuulnud, ja kas sa ei tea, et keif need kelle wannemad on furiateggijad olnud, on andeksandmisse armo sanud, ja et nemmad jälle omma issa-male woiwad taggasi pöördä.

Aboni. Oh ja, sedda tean minna wägga heaste, sest on mulle mo noreft põlwest sadif jo siis paljo rägitud.

Iron. Miks sa siis ei olle ennast jo ammogi senna tele walmistanud?

Aboni. Sellepärrast et se ni kardetaw ja waewaline on; ja siis on mulle ka weel rägitud, et sedda polle weel selgeste teada, kas se ka keif tõssi on, mis sest Eteri-maast ramatudes on kirjotud.

Iron. Noh, siis ma tahhan sinnule üttelda, et minna üks Eteri-kunningrigi foddanik ollen, ja et nende ramatude

sees weel polestfi polle sedda headust, ja illo, ja au sest maast ülleskirjutud, mis sa isse tõeste seal saaks leidma, kui sa agga isse tahhaks waewaks wõtta sinna reisida.

Uboni. Agga kas mind waesi ilpudes santi ka saab seal wasto moetud sama?

Iron. Seal wadataks agga selle peal, kuidas sa ennast omma reisi peal olled üllespidanud?

Uboni. Kuidas pean ma siis ennast üllespidama?

Iron. Sinna ei pea ennast ühhegi pettise-tõutusse läbbi, kas se ehk ka kül kes teab kui palju õnne sulle lubaks, omma reisi, ja omma te pealt mitte lastma ärra eksitada: sinna ei tohhi ühtegi hirmo karta, waid sa pead selle wasto julgeste wõitlema; ja siis ei tohhi sa ka kussagil aega wita, waid pead ikka eddasi joudma; kui sinna ses keiges saat tru ollema, siis saat sa ni õnnelikuks sama, et sa ühhegi kunningaga selle terve ma ilma peal ei wahhetaks.

Uboni. On siis se keik tõssi, mis sa mulle siin ütled?

Iron. Minna tahhan sind sata, ja nenda kuidas sa selle te peal eddasi jouad; nenda saab sulle selle tõssidusse üle ikka rohkem walguft sama. Minno nimmi on

Iron, ja minna ollen üks Eteri kunninga teender. Minna kuulsin sinno halle, dat õhkamist; se kihhotas mind sinnuga räkima, ja sinnule nou ja abbiga liggi ollema.

Uboni. Oh, ma tännan sind! Sa ma tahhan Summala nimmel sedda reisi ette wõtta — agga kust minna ridit ja fingi wõttan?

Iron. Tulle minnoga, ni kui sa siin seisad; kui sa iggas asjas truieste minno sõnna järrele teed, siis tahhan ma keige eest murretseda mis sul tarwis lähhab.

Uboni. Wata siin ma ollen, ma lähhan so järrele, kus sa mind ka igganes wiid.

Iron. Armas Uboni! sinna ei tunne omma õnne weel mitte, mis sinno järrele otab, kui sa sõnna peat; agga olle tru ja kindel. Nüüd tulle minno järrele jalla peal; meie peame seal selle kiwikaljo otsa ronnima.

Uboni. Agga kes nüüd minno kitsed laitseb?

Iron. Kül need omma karjast leiawad, tulle sinna agga minno järrele. — Iron wõttis omma keppi tuggewa käega ja astus eddasi, ja Uboni läks omma

Karjawitsfaga järrele. Se kiwmi-kaljo te olli kitsas, äffine, ja hirmus; ja pealegi läks Aboni paljaste jalgadega nenda ter-rawa paede ja katki murtud kiwmi tüffide peal, ni et temma jallad pea werriseks said; wimaks wäsis ta ärra ja hüdis: O, Iron! minna ei jona ennam! Iron watas terrafest temma peale, ja ütles: Aboni, need on tühhised sõnnad; wõtta süddant, pea olleme üllewel; kes siis ni pea rammust nõddrats lähbäb, ehk abbi peäle lootmist ärra kautab? Aboni astus siis ifka omma saatja järrele, se org olli ni kitsas ja süggaw, et waewalt arro sai kuhho jallaga wois astuda. Aboni nuttis ja õhtas ifka, omma saatja järrel käies, agga siiski astus ta ifka eddasi, et kül ta jallad werd jooksid ja wägga wallotasid.

Ühhe wägga äffise ja waewalise kōhha peal pistis kõrwast üks maddo ühhest aukuft wälja. Aboni kargas ehmatamispe pärrast taggasi, agga Iron löi omma keppiga maddo pea reale, ni et se jälle ennast taggasi tõmmas; nüüd immetses Aboni, ja ütles: Kuida ma woin sedda hirmsad teed eddasi minna? — Sinna peat! ütles Iron kindla tõssise heälega ja irmutas tedda omma keppiga. —

Aboni õhtas süddamest ja läks järrele. Pea tuli üks illus naesterahwas kõrwalt sallaja, se sossistas Aboni kõrwa sisse: Ärra lasse ennast sest pahhast mehhest efsirusse sisse weddada, tulle minnoga, minna tahhan sind õnnelikkus tehha. Aboni löi kaksite, agga sel aeal filmas ta, et se illus naene altpoolt üks maddo olli, ta ruttas siis eddasi, affas siis kowwaste Ironi külge kinni ja laskis ennast temmast eddasi weddada; Iron wõttis temma käest kinni, ja wiis tedda poel kandes, senni kui nemmad wimaks ühhe laggedale said, mis illusa halja rohoga olli laetud, kus peal siis se waene Aboni omma werriste jalgadega kergemalt eddasi astus, ja ennast nüüd rõmustas, et se pahha tee jo olli ärra käidud. Pea said nemmad ühhe, wäljast nurjato, agga kaunis sure maia jure. Siin peame sisse minnema, ütles Iron. Sinul on tarwis jalgu puhastada ja süttitada, ka weel mund ühte ja teist; tulle mo järrele!

Iron tommas ühte kella ukse külges, ja pea tehti üks lahri, ja üks tuggew mees tõssise pallega tuli ette; se wõttis sedda waest Abonit allaste, kastas tedda ühhe kange sebi lehhelisse sisse, ja nühhis tedda sellega ülle temma foggona kehha, mis

lääbi ta täieste puhtaks sai; siis märis ta weel temma jallad ühhe palsamiga, mis nende hawade sees wägga wallotas, agga neid ka pea süttitas; pärrast sedda andis ta temmale ka leiba ning jodawad wina temma kossotamiseks, ja wiis tedda siis assemele hingama.

Teisel hommikul touis Aboni terve ja tuggew üles, agga nüüd pudusid rided — pea tulli se tuggew mees, ja tõi temmale rided peast jalguni, mis ta nüüd sure römoga selga panni, agga selle jures tulletati temmale ka kindlaste mele, et kui ta neid mustaks ehk katki teeb, ehk koggoniste ärra panneb, et ta siis, kui Eteri male on sanud hirmsaste saab nuhheldud; sest need ollid need kunninglikud rided, misga seal risis iggas kohas pididi käidama.

Nüüd affas Aboni süddant wõtma: seni ajani olli ta ikka weel katkiste möttelnud et kas selle Eteri maga se luggu ka tõssi pididi ollema? Agga temma usk sai sellelääbi nüüd viete kinnitud, et Iron tedda selle tõssise mehhe selfis, kes maja perre mees olli, ühhe illusa toa fiiise wiis, ja temmale sealt ühhest afnast hommiko pole sedda maad näitas, mis ütlematta suur ja illus olli; sest se maja olli ühhe wägga

förge mäe otjas; nüüd näidati temmale ka ühhe piksilma klasi läbbi, kaugele taewa ärde keshommiko pole, neid Eteri ma mäggesid: temma arrusi olli, ni kui et ta selle ma illo, ja neid illosad linnad ning lossid seal olleks ärra näinud. Nüüd bis kas temma sures rõmus, ja ütles: kindla melega tahan ma sinna reisida, ja ühtegi hädda karta. Söbber Iron! sa saat mind saatma, ja minnul abbiks ollema. Agga kas minna seal ka saan koddanikuks wasto wotud, ja omma ülespidamist leidma?

Iron. Sinna pead selle kunningale kingitusseks kallid kirowit wima; mis surem ja kallim se kingitus on, sedda surem ja kallim saab ka se warra, ja sedda surem ka se au ollema, mis sulle seal saab antud sama. Aboni murdis käsfi, nuttis wägga, ja ütles: kuidas ma waesem keigist waestest woin sesuggust kingitust wija; mul polle jo ühte ainust kopikat, — minna ei joudnud enne selle jo ühte pari kingi, weel wähhem rided osta.

Iron. Selle ülle olle rahho! minna tahhan sind õppetada, kuidas sa sedda saat sama: ni tihti kui sinna omma reisi peal ühte head teggo teed, ni mitto ford annan minna sulle ühte kirowe, selle hind nenda

on, kui sinno tö maffab agga ni mitto lörda kui sinna ka süüd teed, pead sa ka ühhe kiwvi mulle taggasi andma. Selle õppetusse läbbi saat sa ifka rohke hea töle ja õigusele arrinema, ja selle läbbi Steri koddaniko õiguse oskafikumaks sama.

Uboni rõmüstas ennast wägga, ja wastas: minna tahhan sedda keige omma rammo järrele püda; agga armas sõbber! sinna pead mind ka iggas tüffis õppetama!

Zron. Sellest ei pea puduma, olle agga ettewaatlik, sest se te on kitsas, ja mitmes kohhas wägga kardetaw; agga enne sellele, kes hea melega taggasi watawad keif teada, keif nähha ning ärra nouda tahhawad; sellele kes ifka omma jalge ette watab, ja truište omma saatja jälgedes käib, sel polle se foggono te peal ühtegi karta.

Uboni. Minna tahhan sedda keif ussutawalt tähhele panda, ja tahhan ka kannul so järrele käia. Subhata sinna mind agga.

Nüüd tõi se maja perremees ühhe kilpi, ühhe mõka, ja ühhe kübbara; sedda kübbarat panni Zron Uboni pähhä, ja teggi sedda pandlega kaela alt finni

ja sedda mõka panni ta temmale wõle, ja sedda kilpi panni ta temma pahhema käpeale, siis sai temma ka weel ühhe tuggewa pitka reisikeppi alt terrawa otsaga, mistaga wois ülle pae lõhhele, ehk jäe, ehk wee krawide hüppata. Zron wöttis ülle selle keige weel ühhe tuggewa nose ühhe sure tuppe täis nolewarbu. ja nattofest toito, ja arstimisse rohtosid liggi, et neist ehk hädda aial tarwitust tehha.

Pärast kui nemmad mollemad ollid ennast ni walmistand, läksid nemmad jälle tele, ja maja perremees sowis nende paljo õnne. Esiteks läks nende te mõda ühte kallast heina-maad, agga siis läks ta ni kitsaks ja ni järsko alla, et Uboni hirmo pärrast wärrises ja wabbises.

Temma watas küll üffisilmi omma jalge ette, ja piddas ennast omma eeskäija jälgides, agga siiski ta ei joudnud ennast piddada, wahhest filmi kõrwale heitmast, ja kui ta siis need pohjato süggawusfed filmas, kus äre peal ta heljus, siis tulli wärriseminne ja wabbiseminne temma peale, ja siis ei püüdnud ta keige holega muud middagi nähha, kui omma eeskäija jälgi. Oh Zron! ütles ta winafs, minna nõrken, minna tuigun ja ei ussulda ennam

ühthe sammo julgeste astuda. Iron andis temmale süddame kinnitust ommast pudde- list, ja kinnitas tedda sõbralikkult rāi- des, ja ütles: Olee julge, armas Aboni! pea olleme seal al, ja siis saab te parremaks. Se ei turind ka mitte kaua, siis läks se te laiemaks, ja nemmad joudsid ühhe tas- safe, illusa söda ma peale, mis kaugele ullutas, ja kus peal üks tasasne tehtud te olli.

Siin olli sel waesel Abonil siis hea; agga nüüd affas se kühbar temma pead wautama; et sedda siis nattikenne fergit- tada, teggi ta sedda pannelt kaela alt lahti. Agga kohhe selle järrele näggi ta ühhe sure kotka, kes maddalas femm pea koh- has eddasi ja taggasi lendas ja enne kui ta weel tähhele panni, wottis se kotkas temma kühbarat omma küünte wahhele, ja lendas sellega ülles. Silmapilk wöttis Iron nole, panni warba peale, ja laskis kotkasi ni et se kühbarat mahha laskis kuf- kuda, ja siis isse surres mahha langes. Aboni jooksis rutto sinna, tõi omma küh- bara, panni sedda pähhä ja teggi pannelt finni.

Iron. Kas sa näed nüüd, kuidas ette- watlif selle te peal peab ollema.

Aboni. Se kühbar piggistas ni wägga mo pead, sellepärrast tahtsin ma tedda nattikenne fergitada, agga kül ma nüüd parreminne tahhan ennaft hoida.

Liggi lounat affas palla wägga wae- wa teggema, sellepärrast läksid meie reisi- mehhed ühhe üksiko illusa maja sisse, ked- da enneminne ühheks loosiks kui ühheks förtsis wois piddada. Siin said nemmad sõbralikkult wasto woetud; ka leisid nem- mad seal ühte õnnelikku perrekonda, kes ommast heast ellasid, ja igga ühhe möda- minneja reisiija wasto wägga helded ollid ja sõbralikkult ülleswötsid ja nendele head teggid. Meie mollemad reisimehhed said nüüd ühhe kenna twa sisse widud, kust neile ühhe illusa orro peale hea olli wälja wadata: sinna widi nendele ka üks heaste walmistud lõune-sõmaeg ja joof mis neid jahhutas ja kosutas. Kui nüüd molle- mad röömsaste pinki peal ühhes koos istusid, ja ennaft sögi ja jogiga toitfid, siis tommas Iron ühte suurt nahk kuf- rud wälja, andis sedda Abonile, ja ütles: sedda siddu omma wö külge finni, et sa sedda millalgi ärra ei kauta, ja nüüd maa annan sulle siin kolm kiwwi, mis ma om- mas meles sinnule selle moislifko mahha-

ühtegi karta, kui sa agga te peale jääd, ja mo järrel kannul tulled; siis wõtta nüüd ka omma mõka kätte! Waewalt ollid nemmad weel monda sammo eddasi lainud, siis näggid liggidalt te kõrwas mõnned mehhed tulle ümber istumas, kui need meie reisi-meeste tasfast eddasi-minnefid kuulsid, kargasid ruttuste üles, ja joosfid nende peale. Tassa ütles Iron Uboni wasto: Seisa agga kindel, jä te peale, ja pea kilb ees, et nole warbad sinnuksse ei pudo, ja siis sõddi omma mögaga ennese tuggewa käega eddasi ja taggasi; ärra pahanda, waid kaitsta agga ennast, mu eest lasse mind murretseda. Sel aial kui Iron sedda ütles, olli ta ka jo omma nolega paar forda lastnud, ja ühhe pari nole warba mõrtsuka hulka saatnud. Se süddi wasto-akkaminne panni neid mõrtsukaid järrele mõtlema, nemmad läfsid taggasi, ja istusid jälle omma tulle jure; agga meie reisi mehhed läfsid ifka omma teed.

Kui nemmad monni minnut aega ollid eddasi lainud, kuulsid nemmad kõrwal metsas kot pimmedal õsel ühte halletad nutmist, se olli kui ühhe naesterahwa heäl, kes sures häddas. Uboni kulis sedda, oh Iron ütles temma: kas ma tohhi

wadata, kes seal häddas on, ehk ma woiks sedda innimest häddast aidata?

Iron. Sinno ettewõtminne on wägga fido wäärt; agga sinna ei tohhi ühte sammo te pealt kõrwale astuda.

Uboni. Ürra panne pahhaks armas sõbber! minna mõtlen ommeti, se te innimest häddast aidata, polle missalgi ümber ja se te mis häddalisest möda lähheb, polle missalgi se õigem.

Iron. Sõbber Uboni, sedda wastust ma ei ootnud sul! missalgi. Sinna hakkad heaste omma reisi, agga nüüd tulle minno järrele. Se mis sa seal kuulsid, on ühhe määratu ellaia petja heäl, kes find saaks ärranelama, kui sa temma liggi lähheks.

Uboni. Se on hirmus! agga kui pea ei woi seal üks teadmatta reisi ja õnnetumaks sada.

Iron. Sellepärrast peab ka iggaühhel, kes sedda reisi tahhab õnnelikult käia, üks moistlik tuggew saatja olema.

Uboni. Kas siis se hirmus ellajas ei woi tulla ja meie peale affata.

Iron. Ei! sest siin meie liggi on üks tuggew pihhapu aed ees.

Et kül kotpimme õ olli, käisid nemmad



siiski omma teed kaunis kermeste eddasi; agga ei turind kaua, siis tundis Aboni, et üks tuggewa kättega taggant temma ümber finni affas, ja nüüd sai ta arro, et üks temma filpi, ta pahhema kae pealt püdis ärra wänata, agga et temma parremi käsfi lahti olli, siis pistis ta omma terrawa otsaga tuggewa reisi-keppi ma sisse, ja affas temma külgest pahhema kääga finni; siis pöris ta ennast perremale pole ümber, ja andis mögaga ühhe hobi; selle läbbi ta ei peasnud ükspäinis lahti, waid ajas ka omma waenlast ärra, kes temma jurest õhkades ärraläks.

Iron. Sinna ollid wägga wahwa, armas Aboni.

Aboni. Ei minna kül tea, et ma seal luggopiddamisse wäärt asja ollefin teinud.

Iron. Sedda parrem; agga wata heaste järrele, ma näen seal middagi tul-
lema, mis meile saab tööt teggema.

Aboni. Ja, kui ma agga woiksin nähha! mo julgus kaswab mul dieti nähhes.

Kui nemmad weel nenda räkisid, tulli jookstes üks hirmus lõukoer parremalt poolt nende peale, se mõürgas hirmsaste, ja ajas ennast püsti, et siis sedda Ironid

omma laiale aetud käppadega finni wõtta; Iron astus nattoke taggasi, Aboni tommas omma, mõka, ja löi ühhe kange hobiga sel lõukoeral mollemad esimesed käppad mahha. Se pahha loom langes mahha, ja need reisijad läksid eddasi.

Iron. Agga ütle mulle ommeti, Aboni, sinna olled üks wäggew innimenne, sedda ep olleks minna ühhest wae-
sest karja poisist mitte uskunud, kust sa sedda wahwust olled sanud.

Aboni. Armas sõber! minna immes-
tan sinno küsimisse ülle: üks karjane, kes kõrbes karja kaitseb, sel on rõõm-
lite ja mets-ellajadega kül tihti teggemist, nisuggused asjad polle mulle mitte wõrad. Agga nüüd ma ollen wäsfind ja unnine; sedda waenlast kardan ma ennam kui keif mõrtsulaid ja keif metsa ellajaid.

Iron. Pea agga ennast weel üks natuke aega wirge, siis same meie õmaiale. Agga ärra lasse mitte ilmi finni.

Agga aeg aialt tulli ommeti üks nisuggune unne-rammastus selle hea Aboni peale, et ta põlwist affas nikkuma ja kommistama, Iron näggi sedda, ta püdis sedda wirrutada, wõttis temma kaenla alt finni, ja tugges tedda. Ühhe forraga

sai Uboni üks hirmus hoop ülle pea, et ta tuisus, agga siiski warris tedda ta kübar, et temmale sest suremad wigga ei tanud. Selle hobi ülle labrus keif unni semmast ärra; jalla pealt pöras ta ennast ümber. ja andis ühhe ni kange hobi eddasi pole, et se waenlane rängaste õhka-des pöggeneš.

Uboni. Nisuggune luggo ajab kül und ärra.

Iron. Kas sa näed kui tarmilikkud selle reisi peal head sõariistad on! — isse-ärranis on sinno möök wägga hea, agga ma pean sedda sulle ka so finnituseks ütles- ma, et sa sellega moistad heaste ümber- käia, käi agga sedda wisi eddasi.

Nüüd turis weel üks werand tund, enne kui nemmad ühhe kõrge müri jure said, seal olli üks luffus wärraw; siin tommas Iron kella, kohhe küsiti sisest poolt: Kes teie ollete? — Iron wastas: Eteri poole tee-käijad! — nüüd tehti wärraw lahti, neid lasti siisse, siis pandi jälle lukko. Se wärrawa hoitja olli üks wägga tasane ja sõbralik mees: temma wiis neid te-mehhi ühte sali, kus maja-issand omma suggumööšsaga istusid; nemmad olid praego lõppetand õhtust süja, ja ollid maggama minnemas, sest pea olli jo kello

ühbeteistkümnne aeg agga nüüd jäid nemmad reismeeeste selsiks weel ülles, ja ajasid nendega armsal wisil jutto, Siis todi ka kallid road ja jogid nendele ette, mis kaga Iron ja Uboni ennast bieti kosutasid.

Nüüd küsis verre-issa, kas nendel ka metsas middagi hädda juhtunud? — Iron juttustas keif, ja ei unnustand omma reisi-meest kita; selle eest palus Uboni ja ütles: Urmas sõbber! sedda ma sind pal-lun üks ja iggakord, ärra rägi minnust ühtegi; need on jo puhhas tühhised asjad. Kui minno fingitusjed mo teggude hinnalised on, siis saan ma kül pahhaste wastowoetud sama, agga minna lodan selle kunninga armo peale; kui sinna tem-male ütled, et ma ifka ollen teinud mis ma agga joutsin, siis saab temma jo ar-molinne ollema, ja mulle kusagille ühte kohhakest andma, kui se ka allatu on. Iron kinnitas tedda sõbralikkult tröštides, ja lubbas temma eest murretseda; pärrast läksid mollemad maggama.

Kui nemmad hommikuni rahho ollid magganud ja hinganud, siis tousid ülles, pannid ridisje ja sõid prufosti. Nüüd wöttis Iron seitse rasked kiwwi wälja, ja ütles: Uboni, wötta need kiwwid ja panne neid heaste paigale, need on sulle

so eilse päwase hea ülespiddamise tunnistusjeks. Aboni wõitis neid murrega wasto ja wastas: Oh kuida mustad ja pimmedad näwad ka need wälja! agga ma tean ka wägga heaste, et ma polle parremid ärrateninud. Iron wastas: Olee rahho ja täida ifka omma seädust, mu eest lasse agga mind murretseda.

Nüüd jätsid mollemad reisi-mehhed neid sõbralikko perre-rahwast jummalaga, ja läksid jälle tele; ilm wägga illus, ja te olli hea. Nüüd rõmustas ennast Aboni wägga, et ta reisi peal olli; mollemad te-käijad ajasid armsaste jutto, ja käisid, üks teise käest finni piddades, se tee läks pik-ka möda ülles pole, senni kui nemmad ühhe wägga kõrge kohha peale said, kust neile üks ümberwataminne sai, kedda ei jona ärra ütelda. Nüüd hoia ennast! affas Iron mõiteldes ütlema; sest se samma hea te on just üks neist keige karde-tawamist! sinna woid kül filmi nende kangel illusa kohtade peale heita, agga sinna ei pea mitte ärra unnustama, ifka jalge ette-watamast ja ei pea mitte üks sam paigal seis-ma. Seal kangel meie eest näed ja neid Eteri ma mäggesid, rõmušta ommad filmad tihti kedda illo nähhes, agga ifka enne monni

filmapiilk, et ja mitte ärra ei unnusta omma jalge ette wadata, ja hoia ennast, et sa ühtegi sammo aega paigal ei seisa.

Aboni. Minna ei moista ommeti mitte, kuida siin woib middagi karta olla: — öppetä sinna mind ommeti, armas sõb-ber, kedda tundma, mis siin karta on, et minna siin woi parreminne ennast selle eest hoida.

Iron. Sinna olled kül ühhe pilkuga kedda ilusad lossi seal meie eest mäe otsas näinud, agga ärra wata mitte ennast senna.

Aboni. Ja ma näggin kedda ja taht-sin praego sult küsida, kes seal ellab?

Iron. Minna tahhan sulle kedda kog-gona ollemist juttustada: seal lossis ellab üks wägga rikkas ja wäggew moisnik, kes meie kunninga keige õelam wainlane on, ja sellepärrast keifi, kes Eteri reisimad, kawwalusfega püab finni wõtta, ja siis neid omma orjaks teha. Et temma nüüd wäggise kedda ei tohhi teha, sest selle üle saaks temmale pahha luggu tullesma, siis otsib ta järrelerullema kawwala noude läbbi kedda teha: iggal pool lasseb ta te äri möda ühte piisikest waewalt nähtawad rohto külwada ehk istotada, mis wägga fange ja magguja haifoga on.

Aboni. Sedda haiso ma ollen jo märkind.

Iron. Kui fegi nüüd seisma jääb, et sedda haiso vieti haisotada, ehk ka weel sedda rohto üles otsib ja noppip, siis jääb se uimaseks ja tuimaks, nink minnestab ärra; se reisija kuffub siis mahha, ja et nüüd seal lossi peal wahhid allati on wälja seätud! kes nende reisijate järrele peawad passima; need siis näwad ka nifuggust õnnatud kohhe; sedda siis widasse ärra, ja tuakse senna lossi peale. Se keige waesem luggo on, et need innimesfed ello aeg melest nõdraks jäwad, siiski moistab se pinaja neid prufida, nemmad teniwad tedda kui orjad.

Aboni. Se on hirmus! nüüd ma tunnen jälle sedda haiso, lasse meid ruttata!

Iron. On ka jälle palju neid reisijaid, felle melest se hais issearranis wägga armas on, ja sellepärast tassaminne käiwad, agga neile saab pikka möda üks nifugune rammeistus, et nemmad hädda wae walt eddasi ronniwad, ja pärast ommeti kas mahha langewad ja waenlasse kätte sawad; ehk kui nemmad omma teed truiste eddasi käiwad, siis sawad selle rigi raija peal ühte latsaretti widud, kus neil

üks pikkalinne raske többi on kannatada, enne kui terweks sawad, et siis ka pärast wasto woetaks.

Aboni. Dh lasse meid ruttata! nüüd ma tunnen sedda haiso jälle wägga kangeste, ja mo pea hakkab jo nattufe pöritama.

Iron. Siin, wõtta üks su täis sest puddelist, ja siis rutruste minno järrele! pea same siit kardetawast kohhast möda.

Pärast ühte poolt tundi said nemmad ühhe kaunis sure jõe äre, kust üks kitsas sild üle läks; Iron läks ees, agga Aboni hakkas kõikumama. Dh sõbber: aita mind, minno pea pöördleb — se nurjato rohhi on minno pead hulluks teinud.

Iron. Kummarda mahha, piggiista filmad kinni, ja käi nelja käppakille, siis sa saad õnnelikult üle sama. Aboni teggi selle nou iärrele, ja ni läks se temmal forda; agga siiski olli temma pea ni hul, et ta ni kui üks jowastand eddasi ja taggasi tuikus: sellepärast pididi temma saatja tedda tihti ommast puddelist kinnitama, senni kui temma pea aeg ajalt kainemaks sai.

Siit maalt olli se te jälle hea ja tassane, sellepärast astusid need reisimehhed ka fermeminne, ni et sel päwal

ühhe sure tüffi maad eddasi joudsid. Liggi õhtud joudsid nemmad ühhe illusa wilja wälja peale, mis keige ülle olli harritud ja kus paljo rahwast kermes ollid tööd teggemas. Kes siis need kermes rahwas on? küsis Aboni.

Iron. Need on meie kunninga tenistuskes, sest se suur illus mois, mis seal mää otsas on, on temma perralt, seal same meie ka õmaja piddama

Aboni. Mis sa ütled sõbber! kas meie siis jo ni kangel olleme — kas meie siis jubba liagi selle raija peal olleme?

Iron. Digusse polest on sinno isama ja keif se ma, kust meie olleme läbbi reisinud, selle kunninga pärris, agga et seal ikka mitmesuggused wastopannijad on, kes sedda maad risuwad ja kardetawaks tewad; siis wõttab temma agga sesuggused hea melega Eteri riki wasto, kes heal meel isse temma jure tullewad, ja ennast nende wastopannejatte woimusse alt lahti tewad.

Aboni. Agga mis temma neid wastopannejid mitte omma ma pealt ärra ei kauta.

Iron. Kül ta sedda ommal aial saab tõeste teggema, nüüd on temmal ta targa nou järrele weel kannatuft nendega.

Kui nemmad nüüd sedda wisi eddasi käisid, ja üks teisega räkisid, tuli nende pole üks uhkes ridis mees, kes ka selle kunninga riet kandis, agga sedda paelade ja keige suggo litretega olli wälja ehhitand. Kes se on? küsis Aboni. Tassa, wastas Iron: se on üks neist tõrahwa üllewatajast, agga hoija ennast temma eest, ja ärra minne mitte temma järrele. Siis astus se üllewataja nende jure ja ütles: Jummal terwitago sind, Iron! mis te käijad sa seal tood?

Iron. Ärra wida meie aega, muido tulleb õ kätte, enne kui meie õmajale jouame.

Temma. Kule sinna noor mees: tulle minnoga ühhes, minna woin sind õnnelikuks tehha, sinna voit siin selle kunninga tenistusse jada, ja sinnuft woib üks suur herra sada. Siis sõssistas ta weel Abonile tassakeste kõrwa sisise; ärra ussu sedda saatjad, kes sul liggi on, temma on üks allato innimenne ja ei woi sind selle kunningale kita. Aboni jäi selle juttu ülle mõttetesse, ja ta ei teadnud parremad nou, et ta sedda jälle omma sõbra Ironile fanna sannalt üllekräfis.

Häbbiga ruttas se petja ärra; nüüd

mõttis Iron Aboni kät ja andis Abonile suud selle lori (silmade kae) läbbi, mis temmal ikka silmade ees olli, ja ütles: See ei pea sulle mitte kätte maksmatta jäma! — agga lasse meid ruttada, et õ meie peale ei tulle.

Nemmad läksid siis kermeste senna mäele, ja kui selle moisa wärrawast sisse said, paistis päike weel lojainnes wimaks nende peale; se moisa-walitseja olli üks ausa rikkas mees, temma mõttis meie reisi-mehhed sõbralikkult wasto, ja küsis Ironi käest, kes temma seltsi mees olleks? Iron juttustas temmale Aboni koggona ello-käiki, ja andis temmast keige parremad tunnistust, ni et se moisa wallitseja rõõmsaste naertes temma kät pigistas ja ütles: ma terwitan sind tullemast, armas sõbber! olle nüüd ka ausaste kannatlik, ja lõppeta omma reisi ni ettewaatlikkult ja ni truiste, kui sa sedda olled. atkanud ja tänini käinud, sinna ei moista weel mõttelda, misfuggune õn siis sinno järrele otab.

Aboni. Dh, armas issand: agga minno kirowid on ni wägga sandid ja näotud, kuidas ma tohhi usaldada, neid funningale kingitusseks anda?

Moisa-wallitseja. Näita mulle neid!

Aboni andis omma kufrud temma kätte hääbenedes: se moisawallitseja läks senna, et ta neid katsuks ja wae peale panneks; pea tulli ta taggasi, ja ütles: olle rahho! sinna saad armole wasto woetud sama; sest sesamma sinno tunnistus, et need kirowid wägga alwad on, teeb neid funninge filmist keige kallimaks.

Iron. Sinno tännase wägga hea üllepidamisese eest pannen ma sulle siin weel monned sured kirowid so kufrusse.

Aboni. Dh, ka need on weel wägga sandid, nemmad ei iilga jo ühtegi, ja on ka weel wägga mustad.

Nüüd sõid nemmad selle moisawallitsejaga temma laualt, ja heitsid siis magama. Kui nemmad ollid hommiko ülles-tonsnud, siis wiis Iron Abonid ühhe afna jure ja näitas temmale sedda illo mis sealt paistis: kas sa nüüd näed, ütles temma, helde armsa heälega, sedda Eteri-maad? Sul polle nüüd mitte ennam kangel.

Aboni. Dh, mis ilm ärraütlematta illus! — misfuggused linnad, ja misfuggused lossid! — Dh et meie jubba seal olleks!

Iron. Sellepärast lasse meid ka

jälle wahwaste reisima affata; agga sul sawad weel rasked promid ollema kannatada, enne kui sa senna male saad; agga ärra murretsel te agga truište minno nou järrele, siis polle sul ühtegi karta.

Nüüd jätsid nemmad sedda moisawalitsejad jummalaga, kes Abonile sõbralikult kät andis, ja siis ühte õnnelikko koddo-joudmist sowis; temmal olli ka ni süddamest rõõm, et ta te peal kitusse laulud laulis, ja fergeminne eddasi astus. Waewalt ollid nemmad ühhe pole tundi käinud, kui nemmad ühhe ätkise mäe otsa said, kust nüüd piddid alla minnema; agga nüüd olli te wägga libbe, ni et Aboni jallad ifka libbisesid, ja et ta kartis, pahemale pole, pohjato süggawusse siisse mahha kuffumist; temma watas kül ette, ja tugges omma reisi-keppi mahha, agga hirm olli ni suur, et ta affas wärrisema ja kartma, ja omma sõbra Ironi käest nou ja abbi palluma; se finnitäs tedda sõbralikult, käskis ifka ette wadata, ja wöttis tedda siis käest finni, et tedda senni kui hopis alla aitats, mis siis ka wimaks, et kül sure waewa ja hirmoga ommeti forda läfs. Siiski polnud sellega weel paljo woidetud sest nüüd piddid nemmad

ühhe süggawa kitsa orro läbbi reisima, kellest otja polnud nähha, ja mis weel keige pahhem olli, et senna olli üks pahha haisoga pimme undse foggonud, ni et waewalt laskis hingata: siin polnud tule õhko mis olles kosotand; ja kui Aboni üks paar sammo agga järrele jäi, siis ei näinud ta ennam teed ei ka omma saatjad; ta hakkas siis taggand temma kuest finni, ja keige wäsfidusse ja tuimusse pärrast, astus siiski wahwast eddasi, ni et Iron süddamest temma ülle rõmustas. Wimaks liggi lounat joudsid wälja laggedale. Siin nüüd leidsid nemmad jälle ühhe kunninglikko moisa. Se ma seal ümberringi olli wägga illus, ja keff-hommikust Eteri ma poolt lehtas üks kosotaw tuul; siin leiti ka puid ja wilja, mis sealt maalt ollid seia istotatud, ja ka kauniste kaswasid. Iron wöttis omma sõbra Aboni käest sõbralikult finni, ja wiis tedda selle rahholisse maja jure, mis nende ees liggi te äres olli.

Selle wallitseja olli weel ausam ja surem, kui se, kes neid minnewal õfel olli üllespidanud; temma rõmustas ennast ülle nende tullemisse, ja küsis nisamma jälle meie Aboni pärrast. — Kui temma nüüd

Ironilt keif sedda headust fulis, siis affas ta temma kaela ja andis temmale suud. Agga Aboni kaebas jälle ülle omma kiwwide, ja et ta ni allatust, suggust, ja ni waene olli; se wallitseja tröstis tedda selle ülle nende sõnnadega: Need mõtted on selle funningale paljo armsamad kui keif sinno kiwwid, ärra selle ülle murr etse. Siis wiis ta neid omma laua jure lonnat söma, kus jubba suur hulk küllalisfi ollid, need keif mõtsid meie reisijaid sõbralikult wasto, ja isseärranis hakkasid nemmad süddamest armastades meie Aboni ümber kaela finni. Siin kossus temma vieti, ja ta tundis ennast tuggewama ollema, ni et ta isse omma sõbra Ironid pallus, nüüd jälle temmaga hakkata teele minnema. Uhhelorraga astus üks neist funningirigiraija wabhidest sisse; pärrast kui ta olli keif terrafeste läbbi wadanud, mis ülle nemmad keif ehmatasid ni et walgeks said: siis jäid temma hirmotawad silmad Aboni peale seisma, ja ta näitas kägega fermeste temma järrele tulla.

Aboni ehmatas ka selle ülle, siiski kogus ta ennast jälle, isseärranis weel kui Iron temmale ütles: Nüüd armas Aboni pead sa sedda wimeist waewalist teed käi.

ma, sind hütasse ärra Eteri male, agga olle julge, minna ei jätta sind mahha, pea ennast agga ifka minno külges finni, et sa mind mitte ärra ei kauta: se hirmus juhataja saab meid saatma, ja meid sedda teed wiima, mis sulle se keige parrem on. Siin on sulle jälle monne illus ja suur kiwwi, sinno tännase hea üllespidamisseeest. Aboni pistis need kiwwid omma kusrusse, ta olli kül wait, agga nuttis selle ülle.

Nüüd näitas se juhataja et eddasi minna, Iron läks ees, Aboni ta järrel, ja se juhataja tagga nende järrele; agga ta ajas ni wägga eddasi ruttama, et Aboni hopis ärra rammestas, ja ennam eddasi ei joudnud. Iron andis temmale ommast puddelist tihti süddame kinnitust, agga wäsidus ja murre litsusid tedda ni, et se juhataja tedda pärrast omma selgas pididi senni kui sinna mäe otsa kandma; siis kaebas ta ifka omma kiwwide ja omma maddala seisuse ülle, ja siis tulli temmale ka ta kuub meele. Oh! ütles ta: pean ma selle kuega funninga ette minnema, ja se on selle pikka reisi peal ni wägga mustaks sanud. Ei mind ei sa armoga wasto woetud sama! — Selle

eest lasse mind murretse da, wastas Iron armsa heälega, wõtta agga süddant, pea olled sa selle wiimse mäe otsa joudnud, ja siis saad sa ilmaärraütlematta õnnelik ollema. Kui Iron weel alles rakis, siis ollid nemmad jo ülleweel. Siin olli nüüd üks kõrge ja püst pae sein; al selle seina sees olli üks läbbi minneki aut nähha, se olli wet täis; ees su peal olli üks pissoke lootsik, kus sees üks üllewija istus, kes Abonid sõbralikult käega tõmmas, muido olli ta hirmus nähha. Aboni ehmatas ja kohkus selle üllewija ja temma lootsiklo eest taggasi, agga se juhataja wõttis tedda tuggewa käega, ja wiis tedda lootsikusse. Iron istus temma jure, ja ütles: Weel agga se lühike ja hirmus tel pea same meie teisele pole wälja, ja siis saad sa ennast ühhe tundmatta rõmoga rõmustama. Aboni kulis sedda weel, agga siis tulli ta peale minnestus, ja minnestusest jäi ta rahholiste maggama. Ri kaua said nemmad läbbi selle mäe, ja teisele pole wälja; nüüd wõtsid se üllewija ja se juhataja temma rojast kube temma seljast, ärra, andsid sedda Ironi kätte wiisid Abonid ühhe illusa hingamisese kambre sisse, mis

siin liggi olli, ja läksid siis jälle taggasi omma ammetisse.

Pea ärkas Aboni ülles, ta tundis enese ni nore ja terve ja tuggewa ollema; temma asseme ees seisid Iron, kes nüüd ühhe korraga sedda lori (silma katet) ja mantlid ärra panni, ja taewalikko naeratamisega Aboni peale watas — rõõmsa ehmatamisega näggi Aboni ühhe neitsi arrolist Inglid taewa karwa (Lafuri) rides seal seisma; ta löi käsfi kofko, ja hüdis: Minno Isand ja minno Summal! kas ollin ma ühhe nisugguse saatja wäärt? Kuida ma find selle eest tännan? — agga sa polle nüüd mitte ennast minno Iron, kes sa siis olled?

Temma. Minna ollen Sulamit selle funninga tüttar, ja sinno iggawenne sõber; minno ammet on innimesesi õnnelik, kusk tehha, ja selle ammeti sees tunnen ma omma au ja omma õnsust.

Pärast sedda tõi ta Aboni rojast kube ette, ja ripputas selle peale ühte werripunnast märga, mis kohhe kui üks tulle walgus selle läbbi läks, ja keif, ka need keige pissemad plekkid ärra kustutas, ni et se kuub nüüd taewakarwa ilgama hakkas, ni pidid sedda nüüd Aboni selga panne-

ma, kes ei teadnud mis süddame tund-
mise ja rõmo pärrast piddi teggema: ag-
ga nüüd minno kiwwid! ütles ta
murreliste filmadega.

Wai ja naertes wöttis Sulamit ühte
suurt kristalli klasiist karrikast: täitis sedda
selle werre-punnase mäjaga, wiskas siis
ühhe kiwwi teise järrele senna sisse, ja ni kui
ta neid jälle wälja wöttis, siis paistid need
kiwwid ühhe wägga illusa seitsmekarwalise
walgusfega, ni et iholikkud filmad sedda
ei kannatand wadata, Uboni öiskas rõmo
pärrast, ja ütles: Kuida ma waene kölba-
matta karja pois nisugguse au ja õnsuse
sisse ollen sanud? — minna ei tohhi om-
ma filmi hääbi pärrast mitte ülestösta.
Sulamit wastas: just need sinno mõttet
kihhotawad mind sulle weel ühte isseär-
nist finkitust andma: sedda üteldes tõm-
mas ta ühte kallist hommiko:ma perlidest
tehtud troni wälja, panni sedda temma
pähhä, ja ütles: ni ärraehitud tohhiid sa
kül funninga ette minna: Temma saab sind
wägga armolikkult wastawõtma, ja sulle üh-
te õnsust andma, mis ülle sinna moistusse
saab ollema, nüüd tul le: lasse meid temma
troni ette ruttata, ja Temmale ta ärraütles
matta armo eest iggawest tänno ohwritseda.

Armsad luggejad! Kas teie moistate
ka sedda moisto-jutto ülles arwata? —
Kas moistate sedda iggas tükkis ärra
moista? On sellele kes sedda ommas
ellus on õppinud: agga õnnis on se, kes
ka senni kui perli kronini ja troni ees
pallumisfele jouab, kes sedda ommast ello-
käigist on õppinud! — sowin õnnelko ja
õnnistud reisi.

